

AZ ÁLLAMI TÁJÉKOZTATÁSI POLITIKA KONCEPCIÓJA CSEHSZLOVÁKIÁBAN

Augustin Merta*

Prága

BEVEZETÉS

Az elmúlt évtizedben a szakirodalmi tájékoztatási rendszer irányító és elméleti szakemberei tevékenységüket nemcsak az információk gyűjtésével, feltárásával és szétsugárzásával kapcsolatos elsődleges feladatokra koncentrálták, hanem a legkülönbözőbb formák felhasználásával újabb és újabb kísérleteket tettek arra, hogy a csehszlovák politika és gazdaság irányítóit meggyőzzék a hatékonyan működő szakirodalmi tájékoztatási rendszer fontosságáról, amely az állam tudományos, műszaki és népgazdasági fejlődése szempontjából egyaránt kimutatható.

Az állami és a politikai szervek megértéssel fogadták az ilyen irányú erőfeszítéseket. Ezt területünkön az utóbbi öt év folyamán két kiemelkedő siker is bizonyítja.

Az egyik az, hogy a Csehszlovák szakirodalmi tájékoztatási rendszer kutatása c. komplex feladatot az 1966 és 1970 közötti időszakban beiktatták az állami kutatási tervbe.

A másik pedig az, hogy az Állami tájékoztatási politika programja az 1971 és 1975 közötti ötéves tervben a műszaki fejlesztés 18 legfontosabb programjának egyike.

Igy az előbbi vállalkozás utólag az utóbbi megvalósításának elméleti előkészítésévé vált. Az állami tájékoztatási politika programjának fő célja, hogy a soron lévő ötéves tervben hozzákezdjen a csehszlovákiai szakirodalmi tájékoztatás integrált rendszerének kiépítéséhez, mégpedig oly módon, hogy a kiépülő rendszert alapvető strukturá-

* Az UVTEI /Ústředí vědeckých, technických a ekonomických informací = Tudományos, Műszaki és Gazdasági Tájékoztatási Központ/ munkatársa.

lis és technológiai változtatások nélkül be lehessen kapcsolni a törvényszerűen megszülető, nemzetek fölötti szakirodalmi tájékoztatási rendszerekbe, legyen szó akár a moszkvai MCNTI /Mezsdunarodnoj centr naucsnoj i tehniczeszkroj informacii = Nemzetközi Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Központ/ által reprezentált rendszerről, akár az UNESCO propagálta és tervezte világrendszerről, az UNISIST-ről.

A csehszlovák kormány 1971 elején azt javasolta, hogy a szakemberek ezt a horizontális integrációt célul kitűző, tehát csak a szakirodalmi tájékoztatás kommunikációs körét érintő programot bővítsék olyan merész és talán a világon egyedülálló tervezetté, amely a vertikális integrációt is megoldja, azaz minden, a népgazdaság fejlődése számára fontos kommunikációs kört összefogva egyetlen egésszé egyesíti az információk gyűjtésének és áramlásának rendszerét. E tervet szerint a soron lévő ötéves tervben az alábbi három kört kellene egységes rendszerben egyesíteni:

1. a szakirodalmi tájékoztatás körét;
2. a szociális-gazdasági /statisztikai/ információk körét;
3. a tervinformációk körét.

Az egyes körök gondozását a műszaki és beruházásfejlesztési miniszterre, a Státní statistické úřad /Állami Statisztikai Hivatal/ elnök-miniszterére és a Státní plánovací komise /Állami Tervbizottság/ elnök-miniszterére bízta. E bonyolult rendszer tervének koordinálására és irányítására tárcaközi irányító csoport létesült. Ebben mindhárom kommunikációs kör képviselői részt vesznek. Jelenleg a körök mindegyike - mint alrendszer - azon fáradozik, hogy kidolgozza jellemző összetevőit, melyek leírják és elemzik az adott kör jelenlegi helyzetét; fejlődési távlatait, az 1971-1975 közötti ötéves tervben megoldandó feladatait. Főként arra tesznek kísérletet, hogy kimutassák közös és eltérő vonásaikat; illetve, hogy javaslatot tegyenek azokra a rendszer-, software- és hardware-beli alapelvekre és intézkedésekre, amelyek a Csehszlovákiai integrált tájékoztatási rendszer elnevezést kapott tervet megvalósításához szükségesek. A soron következő ötéves tervek folyamán a fentiekén kívül további kommunikációs körök bekapcsolására is sor kerülhet.

A továbbiakban csak a szakirodalmi tájékoztatás integrált rendszerének kiépítésével kívánunk foglalkozni, amely az állami tájékoztatási politika programjának a műszaki fejlesztés keretében kitűzött célja. A teljes integráció programja ui. még a kezdet kezdetén tart. Arra majd az ötéves terv végrehajtása folyamán lehet bővebben kitérni.

A SZAKIRODALMI TÁJÉKOZTATÁSI RENDSZER ELMÉLETI ELŐKÉSZÍTÉSE

Az UVTEI /Ústředí vědeckých, technických a ekonomických informací = Tudományos, Műszaki és Gazdasági Tájékoztatási Központ/, mint

központi felelősségű szerv már kezdetben számolt azzal, hogy egy olyan bonyolult tervezetet, mint amilyen a szakirodalmi tájékoztatás országos automatizált rendszere, széles körű kutatási előkészületek nélkül nem lehet megvalósítani. Ezért már 1966-ban javasolta, hogy az általa kidolgozott és A csehszlovák szakirodalmi tájékoztatási rendszer kutatása elnevezésű komplex tervezetet iktassák be az állami kutatási tervbe. Ez megtörtént és 1967. január 1-én végrehajtása is megindult.

Ennek azonban az volt az előfeltétele, hogy főfoglalkozásu kutatókból álló munkacsoport alakuljon, mivel 1967-ig Csehszlovákiában hivatásszerűen senki nem foglalkozott az informatika elméleti kutatásával. E területen ugyanis addig is folytak munkálatok, s ezek száma nem is kevés, de kivétel nélkül olyan lelkes szakemberek jóvoltából, akik különböző tájékoztatási intézményekben álltak alkalmazásban, ott naponta operatív feladatokat láttak el és szabad idejüket áldozták fel az elméleti munkára.

Az UVTEI, mint az állami feladat fő felelőse és koordinátora, ezért hozzájárított kutatási részlegének kiépítéséhez. Itt ma már 39 munkatárs dolgozik. Köztük nemcsak tájékoztatási szakemberek, hanem nyelvészek, matematikusok, kibernetikusok, közgazdászok és egyéb képzettségűek is. Ezen túlmenően Csehország és Szlovákia néhány más tájékoztatási intézményében is alakultak kisebb együttműködő kutató kollektívák. Ma már Csehszlovákiában 50-re tehető azok száma, akik az integrált szakirodalmi tájékoztatási rendszer létrehozásával kapcsolatos kérdések kutatásával hivatásszerűen foglalkoznak.

A prágai Universita Karlova /Károly Egyetem/ és a pozsonyi Komenského Universita /Komenský Egyetem/ egy-egy tanszéke, a Katedra knihovny a vědeckých informací /Könyvtartudományi és Informatikai Tanszék/ ugyancsak értékes intellektuális kapacitással rendelkezik. Jelenleg már több mint 15 kandidátus disszertációja a szakirodalmi tájékoztatás problémakörével foglalkozik. A két egyetemen mintegy 10 jelölt várja, hogy informatikai szakvizsgát tehesen. A Tudományos Akadémiával és a felsőoktatási intézményekkel kialakított szoros együttműködés következtében növekszik azoknak a tudományos munkatársaknak a száma, akik az informatika határterületei iránt érdeklődnek. Különösen értékes együttműködés alakult ki a nyelvészekkel, a szociológusokkal, a pszichológusokkal, a kibernetikusokkal és a matematikusokkal.

AZ ÁLLAMI TERVFELADAT ÖSSZETÉTELE

Az 1. ábra a tervfeladat strukturáját és azokat a változásokat kívánja bemutatni, amelyek végrehajtása közben összetételét tekintve végbementek. Mint látható, a komplex feladat eredetileg hat fő feladatból állt, ez a szám a későbbiekben ötre csökkent. Az első és a harmadik fő feladat elméleti jellegű, míg a második és az ötödik jellege empirikus és tervező-kísérleti. A hatodik fő feladat a jövő tájékoztatási szakembereinek új oktatási programjaira keres megoldást,

illetve ezzel összefüggésben azt vizsgálja, hogy miképpen oldható meg a foglalkozási eltérések figyelembevétele mellett a felhasználók előkészítése a szakirodalmi tájékoztatás igénybevételére az iskolákban, intézetekben és üzemekben.

A végrehajtást és az elért eredményeket az alábbi három tényező befolyásolta:

1. A kutatási feladat csehszlovák viszonyok között egyedi volt. A megoldásán fáradozó kollektiva munkájához hiányoztak azok a példák és előzmények, amelyek más, a hagyományos tudományágakban a kutatók rendelkezésére állnak. Maga az elméleti informatika is csak a küszöbére ért el az új tudományággá való válásnak. Ezért az 1966 és az 1970 között eltelt időszakot a csehszlovák tájékoztatástudományi kutatás tanulóiéjének kell tartanunk, annak minden előnyével és hátrányával.

2. Változatos volt a kutatási feladatok tárgya és terjedelme. A kérdések több tudományágot érintő volta, a kutatott objektumok és jelenségek különbözősége és a több határtudomány fejlődésétől való függés megnehezítette a munkatársak dolgát. Ezért helyesnek bizonyult, hogy évente, az opponensek javaslata alapján az egyes fő- és részfeladatokat potosabban határozták meg, hogy olykor egyszerűsítették és fontossági sorrendet állapítottak meg közöttük. Az ezzel kapcsolatos részletekről az UVTEI-ben található 320 oldalas kutatási zárójelentés tájékoztat.

3. A feladat kéderellátása szintén sok nehézséget okozott. Különösen a végrehajtás első éveiben maradt el messze a tervezett állapottól. Uí. bebizonyosodott, hogy kész kutatót alig lehet találni, s így a fiatalabb tájékoztatási szakemberek és a megfelelően képzett más szakemberek közül kellett a kutatókat kinevelni. Az a feltételezés is lassabban valósult és valósul meg, hogy a Tudományos Akadémia és a felsőoktatási intézmények tudósai ugyancsak részt vállalnak a kutatásokból. Örvedetesen alakult viszont a kutató kollektiva összetétele, amelyben a tájékoztatási és a határterületi szakemberek meghatározott egysúlya jött létre.

AZ ÁLLAMI KOMPLEX TERVFELADAT REALIZÁLÁSÁNAK EREDMÉNYEI

A tervfeladat végrehajtása 1970. december 31-én fejeződött be. Keretében 221 részkutatási jelentés és tanulmány készült el, melyeket a bíráló bizottság elfogadott. Az egyes tematikai körökben elért eredmények, amelyek közül jónéhány már átment az informatika gyakorlatába, illetve az állami tájékoztatási politika programjának végrehajtásába is, röviden az alábbiak szerint jellemezhetők:

I. tematikai kör: A szakirodalmi információk kommunikálásának társadalmi aspektusai

1. Az informatika elméleti kérdéseinek területén sor került

az informatika határainak, céljainak, tárgyának és módszereinek pontosabb körülhatárolására, s ez egyszersmind a terminológiai munkálatok és az egyetemi tájékoztatástudományi szakemberképzés új tantervei számára is alapot teremt;

olyan tanulmányokra, amelyek kísérletet tettek a szakirodalmi információk kommunikálása filozófiai, szociológiai és rendszerelméleti aspektusainak felfedezésére, s ezek eredményeként sikerült pontosabban tenni az információs tevékenység ideológiai alapjaival kapcsolatos ismereteinket, illetve általában gazdagítani az informatika tudományát;

a Referativnűj Zsurnal informatikai sorozata három évfolyamának elemzésére: az itt alkalmazott módszer egyik lehetséges megközelítésévé vált a különböző nagyságrendű információs fondok strukturáját és felhasználását feltáró elemzéseknek.

2. Az információ és az információs szolgáltatások iránti szükségletek vizsgálatának módszerei. Ennek eredménye egy olyan módszertani irányelv, amely lehetőséget nyújt a vizsgálatok elvégzésére és értékelésére, s ezzel együtt e vizsgálatokat a szakirodalmi tájékoztatási rendszer tervezéséhez szükséges rendszerelmérések fontos részévé avatja.

3. A csehszlovák információs rendszer modelljének vizsgálata. Már a csehszlovák szakirodalmi tájékoztatási rendszer helyzetének kiemertő feltárásával, illetve az országos hálózat néhány empirikus uton megalkotott funkcionális és szervezeti modellvariánsával foglalkozó első kísérlet megmutatta, hogy a megoldáshoz a rendszerelméleti megközelítés alapos elméleti tisztázása nélkül nem lehet hozzákezdeni. Enélkül - tekintettel tudományunknak és iparunknak a soron levő ötéves tervben való széles körű újjászervezésére - a szervezeti intézkedések realizálási fázisában könnyen megtámadható tapasztalati megoldások keletkeznek.

Az állami tájékoztatási politika programjának realizálásában közvetlenül az alábbi eredmények használhatók fel:

modell-metodológia a szakirodalmi tájékoztatási rendszer bármely helyén végezhető rendszerelméréshez;

a rendszerbe tartozó elemek optimális méretkialakítására alkalmas számítási program a frontok elmélete elvének alapján;

számítási módszer a tájékoztatási rendszer és a végzett feldolgozás idő-, költség- és kvantitatív tényezőinek kiszámításához;

módszer a rendszer irányító és szabályozó szervezeti funkcióinak meghatározásához;

példák a rendszer paramétereinek kiszámításához;

a termelési és részben a nem termelési szférában működő információs munkahelyek alrendszerének paraméterei.

4. Az információk funkciója és az információk előkészítés elemzése az irányításban. Ez az Intézet Fízeti /Vezetési Intézet/ által megoldott feladat értékes ismereteket tárt fel abban a tekintetben, hogy kategorizálni lehet a vezetés számára szükséges információkat, valamint a vezetésben dolgozó felhasználók egyes csoportjait is.

5. A csehszlovák gépipar műszaki és gazdasági színvonalára, valamint fejlődésére vonatkozó analitikus mutatók és információk rendszere. E feladat megoldója, a Vyzkumnij ústav strojirenské technologie /Gépipari Technológiai Kutatóintézet/ a fentiek mérésére szolgáló mutatórendszert és adategyüttest készített a központi szerveknek az új vezetési és szövetségi államigazgatási helyzetben megfelelő feldolgozási programokkal együtt.

II. tematikai kör: A tudományos és szakkönyvtárak alrendszere

Ez a feladat igazolja, hogy a szakirodalmi tájékoztatási rendszer csehszlovák koncepciójában a tudományos és szakkönyvtárak, mint "sui generis" tájékoztató munkahelyek fontos alrendszert képeznek. A végzett munka a következőképpen körvonalazható:

kísérlet a tudományos könyvtári alrendszer modelljének megalkotására;

e könyvtári gyűjtemények gyarapítási és hasznosítási koncepcióinak kialakítása;

a könyvtárak reprográfiai felszerelésével kapcsolatos koncepció elkészítése.

A tudományos és szakkönyvtáraknak az integrált szakirodalmi tájékoztatási rendszerbe való bekapcsolása bonyolult feladatának kutatásait az ötéves tervben is folytatni kell.

III. tematikai kör: Az információk rendezése /osztályozása és indexelése/

A kutatások az eredeti elméleti munkák mellett, az információk fondok építését és strukturális elemzését tárgyaló tankönyveket, módszertani segédleteket és számítógépi programokat is eredményeztek. Az alábbi témák tartoznak ebbe a tematikai körbe:

1. Az információk tartalmi rendezése elméletének és módszereinek kutatása. Ide a következő jelentések sorolhatók: zárójeles szintaxis, láncolatok szintaxis, terminális láncolatok generátora és a szemantika felhasználása a deskriptoros szelektív nyelvekben. A szemantikus zaj mérésére kidolgozott eljárásokat máris felhasználgják a szelektív nyelvek hatékonyságának mérésénél.

2. Befejeződött annak a vizsgálata, hogy csehszlovák körülmények között hogyan alkalmazható a szovjet bibliográfiai és könyvtári rendszer.

3. Az egyetemes osztályozási rendszer strukturájának kutatása két irányban folyt:

az első irányban végzett munkáknak a SADF 1 és a SADF 2 számítógépi program megszületése köszönhető. Ez fondok és irodalomkutatások strukturális elemzését teszi lehetővé. A szóban forgó programokat 17 szakmai tájékoztatási központban kísérletezték ki. A programok értékelik az osztályozó jelek /deszkriptorok/ kombinálhatóságát és elválasztják az operatív fondokat az archiválisaktól /a fondok és az irodalomkutatások topográfiai képe alapján/;

a második kutatási irány az ETO strukturáját szembesítette a világ szakirodalmának tartalmi elemzésével. Az eredmények rámutattak azokra az ETO osztályokra, amelyek nem felelnek meg a megfelelően árnyalt osztályozás követelményeinek, s így kiegészítést és módosításokat igényelnek. A munka eredményei lehetővé teszik politematikus fondok számára "durvább" osztályozási rendszer készítését.

4. Deszkriptoros tartalmi osztályozó rendszerek kutatása. Itt az eredmény a Szelektív nyelv és leírása c. tankönyv megírásában jelentkezik. A könyvet szakirodalmi tájékoztatási intézményekben és tanfolyamokon máris használják. A mű nemcsak elméleti tanulságokat nyújt, hanem konkrét műveleti utasításokat is ad deszkriptoros tezaszuszok összeállításához.

5. Természetes nyelvek szövegeinek elemzése és feltárása. A feladatot megoldó intézet, a Matematické lingvistický laborator na Karlové Universitě v Praze /Prágai Károly Egyetem Matematikai Nyelvészeti Laboratóriuma/ nemcsak az angol nyelvről cseh nyelvre történő gépi fordítás kérdéseivel foglalkozott, hanem a legutóbbi időszakban a gépi indexelés szélesebb problematikájának vizsgálatára is kiterjesztette érdeklődését és szabad szövegeken stilisztikai elemzéseket, szlektálást végzett. A jelenlegi ötéves tervben a kutatás tárgyköre kiszélesül, s általában fel fogja ölelni a természetes nyelveken irt szabad szövegek gépi feldolgozását.

Ebben a tematikai körben kapott helyet a korábbi 4. feladatcsoport néhány fontosabb témája is.

V. tematikai kör: Automatizált szakirodalmi tájékoztatási rendszerek kutatása

Ezen a fontos területen kísérletek folytak arra vonatkozóan, hogy a szakirodalmi tájékoztatási rendszerekben miként hasznosíthatók a különböző típusu számítógépek, majd - a feladat lezárásaként - összehasonlító vizsgálatoknak vetették alá a szakirodalmi tájékoztatásban használatos és tipikusá vált számítógépi rendszereket. Ennek alapján konkrét elképzeléseket lehetett kialakítani a be- és kimeneti adatszerkezetek, a software és a hardware egységesítésének a lehetőségeiről, s ez valójában egyik előfeltétele az országos integrált szakirodalmi tájékoztatási rendszer kiépítésének. Továbbá annak is, hogy az országos rendszert a későbbiekben csatlakoztatni lehessen a moszkvai MCNTI nemzetek fölötti rendszeréhez, valamint az UNISIST-hez, illetve esetleg egyéb ágazatokra vagy problémakörökre orientált

nemzetközi rendszerekhez, mint amilyen az INIS /International Nuclear Information System = Nemzetközi Atomtájékoztatási Rendszer/ a MEDLARS /Medical Literature Analysis and Retrieval System = Orvostudományi Irodalomlemez és Visszakereső Rendszer/ stb.

Ezzel összefüggésben merültek fel a világhírű tájékoztató intézmények által mágnesszalagokon kibocsátott információk szolgáltatások felhasználásával kapcsolatos problémák, mert ezek megoldása nélkül a jövőben hatékony automatizált tájékoztatási rendszerek kialakítása elképzelhetetlen. E bonyolult kérdésnek a mostani öt éves terv folyamán is napirenden kell szerepelnie, s egyaránt megkívánja a kutatók és az operatív szakemberek érdeklődését. Mindez persze újabb problémákat is felvet, így a nyelvi korlát, a szemantikai dualizmus kevésbé megoldott kérdéseit, továbbá több ideológiai, pszichológiai és módszertani kérdést.

Az 1967 és 1970 közötti időszakban a következő fontosabb automatizált és gépesített szakirodalmi tájékoztatási rendszerek üzemi vagy félüzemi felhasználására került sor:

az UVTEI Központi Fordításnyilvántartásában és további három kutatóintézetben bevezetett AIDS rendszer;

a kb. 35 intézetben és vállalatnál vezetett ARDIS rendszer;

az ASTI rendszer, amelyet kb. 10 munkahely használ üzemszerűen;

a GIPSY rendszert a Narodna knihovna /Nemzeti Könyvtár/, az Universitni knihovna /Egyetemi Könyvtár/ és a prágai Geofond szükségleteire adaptálták;

az INDORES rendszert a Československá akadémia ved, Ustredi vedeckých informací /Csehszlovák Tudományos Akadémia Tudományos Tájékoztatató Központja/ honosította meg;

az Index Radiohygienicus MINSZK 22-es számítógéppel előállított KWIC-indexre tért át;

az UVTEI Státni technická knihovna-ban /Állami Műszaki Könyvtár/ IBM 1410 típusú számítógéppel SDI /Selective Dissemination of Information = szelektív információterjesztés/-rendszert hoztak létre;

ezenkívül további 7 érdekes kísérlet folyt különböző lyukkártyák /perem- és fénylyukkártyák/ felhasználásával.

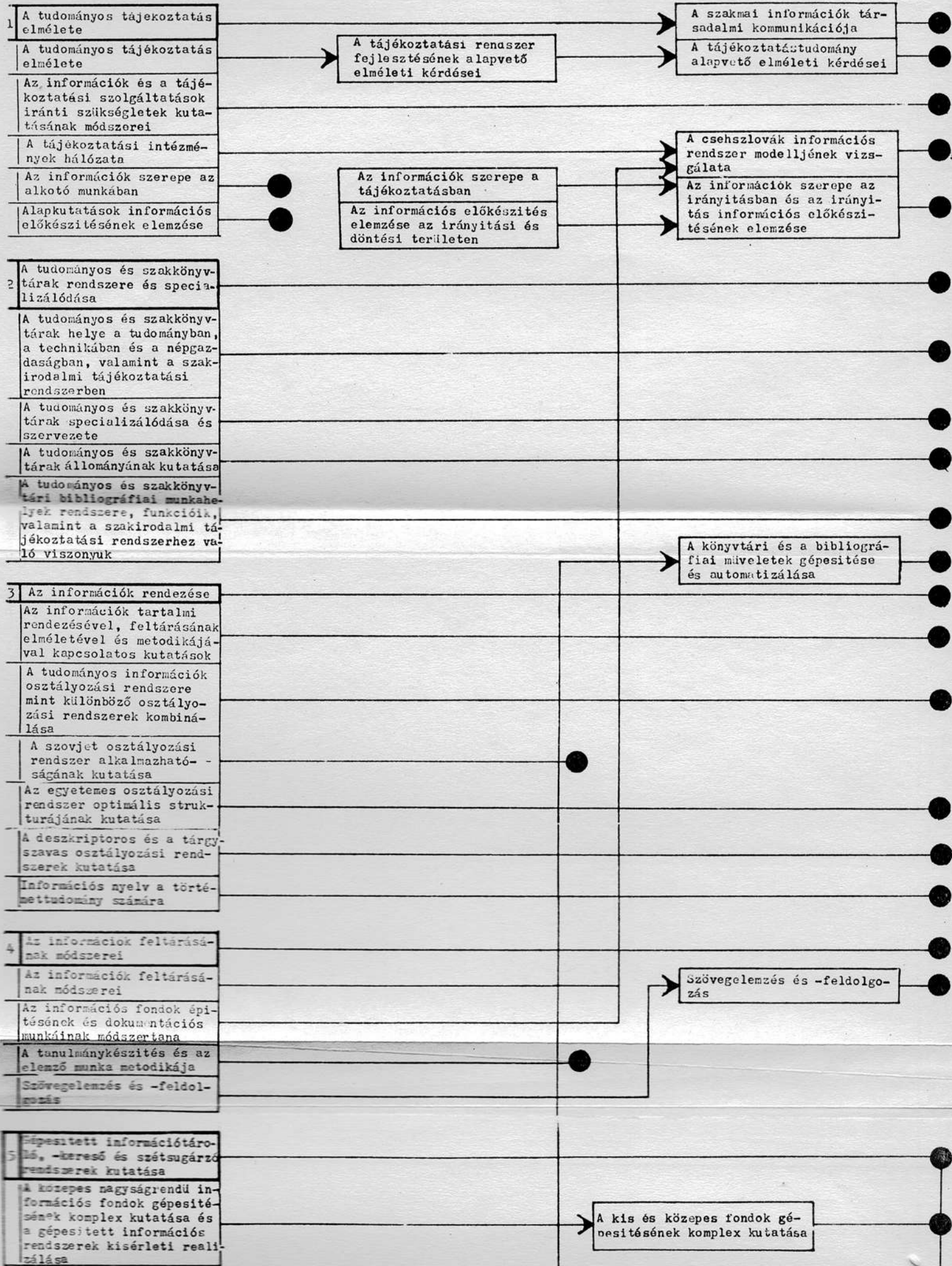
Jelenleg kb. 50 szakirodalmi tájékoztató intézmény használ számítógépeket Csehszlovákiában. Az összehasonlító vizsgálatoknál megmutatkozott, hogy az egyes, a kiválasztással, a feltárással, a tárolással, a szelektálással kapcsolatos műveletek és a releváns információk szétsugárzása algoritmizálásában és programjaiban feltűnően nagy a hasonlatosság és az egybeesés. Ami különbség volt, az a tájékoztatási - rendszerlemez és programozó munkatársak intelligenciájának és tapasztalatainak egyenetlen színvonalára, valamint az egyes számítógépek műszaki paramétereinek és képességeinek eltérő voltára ve-

1967

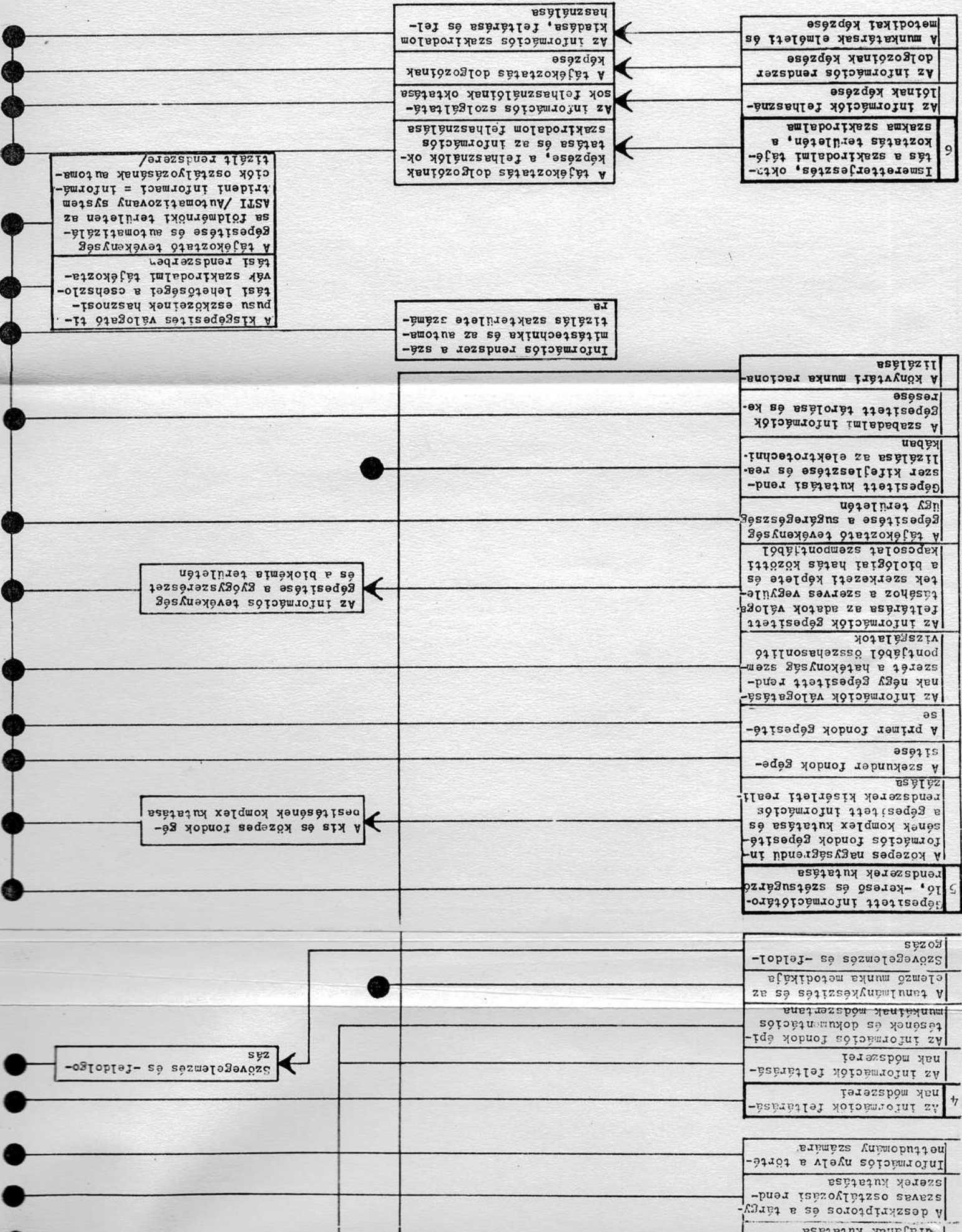
1968

1969

1970

A csehszlovák szaktirodalmi fajékezetek rendszere kutatása c. Állami tervfeladat struktúrája és a végrehajtás közben következtelt változások.

zethető vissza. Ezért most a kutatók legfőbb feladata, hogy kidolgozzák a szakirodalmi tájékoztatás egyetemes, építőköcka-szerű rendszerét, előbb a dokumentográfiai, majd a faktográfiai tájékoztatás vonatkozásában. A szakirodalmi tájékoztatási folyamat valamennyi műveletének automatizálásához a be- és a kimenet elemeinek egységesítése alapján általános programcsomagok készülnek majd el. A software és a hardware egységesítése kérdésében a csehszlovákiai számítógépes bázis egységesítése döntő jelentőségű. Figyelembevéve az USA, Anglia és egyéb államok tájékoztatási rendszereiben az elterjedten alkalmazott on-line üzemmóddal szerzett tapasztalatokat, a távolsági ki- és bemenetek kérdése ugyancsak rendkívül fontos szerepet fog játszani, s biztosítani kell a megfelelő telekommunikációs és display-berendezéseket.

Örvendetes az a tény, hogy számítógépes szakembereink szerint a jövőben nem lesz szükség a dokumentumok gépileg feldolgozható bemeneti bizonylatainak adatszerkezetét egyetlen kizárólagos "formához" kötni, minthogy a számítógépek jelenlegi felszerelése lehetővé teszi az egyik szerkezetről a másikra való áttérést, feltéve, hogy az adatszerkezet elemei egységesek. Ezzel tulajdonképpen meg is szűnik az a legfőbb nehézség, amely a külföldi mágnesszalagos szolgáltatások hazai vagy egy-egy üzemen belüli felhasználása előtt tornyosodott.

VI. tematikai kör: Tájékoztatási munkatársak szakképzése és az információs szolgáltatások felhasználóinak oktatása

E fő feladat gondozója a prágai Károly Egyetem Könyvtártudományi és Informatikai Tanszéke volt, amely az eddig elért eredmények alapján jelenleg kezdi meg a tájékoztatási szakemberek és a közművelődési könyvtárosok felsőfokú szakképzésének gyökeres reformját. Az oktatás 1970/1971-től kezdve máris két ágazatra, tudományos-műszaki és kulturális-nevelő ágazatra oszlott. Előkészületben van az a javaslat, amely az informatikát beépíti a tudományágak nomenklaturájába.

A képzés alapvető reformja, amelynek biztosítania kell a szakirodalmi tájékoztatási rendszer tervezéséhez és automatizált üzemeltetéséhez a szakembereket, sőt esetleg más információs körök szakembereit is, elérhetőleg 1973/1974-ben, legkésőbb a mostani öt éves terv végére valósul meg.

AZ 1967-1970 KÖZÖTTI KUTATÁSI EREDMÉNYEKBŐL LEVONHATÓ KÖVETKEZTETÉSEK

A négy éven keresztül folyt kutatások eredményei lehetővé tették az állami tájékoztatási politika 1971-1975 közötti programjának körültekintő megtervezését.

Sok eredmény máris átkerült a csehszlovák információs gyakorlatba. Természetesen van több olyan, főként elméleti feladat is, amelyet

a jövőben is szakadatlanul kutatni kell. Ez egyébként más tudományos és műszaki ágazatokban is megfigyelhető, törvényszerű jelenség.

A szakirodalmi tájékozódás kibernetizálása reális feltételeket teremt a szakirodalmi tájékoztatási rendszerek országos méretekben történő integrációjához. Hazai tapasztalatok szerzése nélkül az automatizálás csak vontatottan haladhatna előre.

Kialakult az elmélet tájékoztatási szakemberek hivatásszerűen dolgozó csoportja; enélkül egyetlen korszerű állam sem boldogulhat a jövőben. Valamennyi szocialista ország és egyéb haladó országok tájékoztatási intézményei és a csehszlovák tájékoztatási intézmények között kialakultak a tudományos-műszaki és operatív együttműködés hatékony formái.

AZ ÁLLAMI TÁJÉKOZTATÁSI POLITIKA PROGRAMJA CSEHSZLOVÁKIA 1971-1975 KÖZÖTTI ÖTÉVES TERVÉBEN

Mint már említettük, a tudományos-műszaki fejlődést szolgáló állami tájékoztatási politika célja, hogy az 1971-1975 közötti ötéves tervben olyan egységes, integrált szakirodalmi tájékoztatási rendszert építsen ki, amely más információs körökhöz, nevezetesen a szociális-gazdasági és a tervinformációkhoz kapcsolódik. Ez az információs rendszer reális időben szisztematikus információkat fog biztosítani a hazai és a külföldi tudomány és technika pillanatnyi állásáról és fejlődéséről, s ezzel megteremti mind az alkotó és termelő tevékenység, mind pedig a népgazdaság különböző irányítási tevékenységeinek területén a döntésekhez szükséges alapokat.

Az állami tájékoztatási politika programja Csehszlovákia műszaki fejlesztésének 18 vezető programja közé került, s ezért most az az egyik fő feladat, hogy az állami műszaki politika e társprogramjait is el lehessen látni megfelelő információkkal. Ehhez szükséges az erők koncentrációja. A tudományos-műszaki fejlődés tervszerű irányításának ezért vált elválaszthatatlan részévé egy olyan egységes szövetési szakirodalmi tájékoztatási rendszer megtervezése, amelyet operatív működésében nem zavarhatnak meg a népgazdaság bármiféle strukturális változásai, illetve esetleges nehézségei.

A közelítés az országos szakirodalmi tájékoztatási rendszerhez fokozatos integrációval részben a kötelező típusú kimenetek és létrehozásukhoz megfelelő bemenetek egységes voltának elvén, részben pedig a gépi feldolgozás, tárolás, szelekció és szétsugárzás egységes technológiájának elvén valósul meg.

A szakirodalmi tájékoztatási rendszer fő szervezési elve az, hogy a rendszer megfelelő mennyiségű, különböző szinten tevékenykedő tájékoztatási egységből álljon, ezeknek funkciója pontosan körülhatárolt, kapcsolatrendszere stabilizált legyen és szolgáltatásaik között csak elkerülhetetlen átfedések maradjanak. A rendszeren belül horizontális és vertikális koordinációnak kell kiépülnie. Továbbra is az

a helyzet, hogy a rendszer alapját egyrészt az operatív információs tevékenység ellátóiként ágazati, szakmai vagy problémaköri alrendszerek /központok/, másrészt a maguk sajátos feladataival a tudományos és szakkönyvtárak alrendszere /hálózata/ fogják képezni. A szakirodalmi tájékoztatási rendszer központi intézményeinek az operatív tevékenységen kívül módszertani, kutatási, jogszabály-előkészítési és irányító feladatokat is el kell látniuk.

Ennek a rendszernek egyszersmind a KGST-országok egységes tájékoztatási rendszerének részévé is kell válnia, s ezért kapcsolatait a moszkvai szakirodalmi tájékoztatási központtal - mint nemzetek fölötti integráló intézménnyel - építi ki.

AZ ÁLLAMI TÁJÉKOZTATÁSI POLITIKA PROGRAMJÁNAK SZERKEZETE ÉS TARTALMA

Az állami tájékoztatási politika programján belüli állami tervfeladatok fő- és részfeladatokra, illetve végrehajtási szakaszokra oszlanak. A programban ez idő szerint 17 állami tervfeladat kapott helyet. Ezeket az alábbi 4 csoportba lehet összevonni.

1. tematikai csoport: Kutatási feladatok

E feladatokat általában a rendszer legfelső irányító szerve, a Szövetségi Műszaki- és Beruházás-fejlesztési Minisztérium Szakirodalmi Tájékoztatási Osztálya tervezi, irányítja módszertanilag és ellenőrzi. Az összes kutatási feladat megoldásának és koordinálásának fő felelőse az UVTEI kutató részlege. A kutatásokban ezenkívül több tájékoztatási központ és felsőoktatási intézmény vesz részt a Cseh és a Szlovák Szocialista Köztársaságban.

A kutatási feladatok csoportja munkáját az alábbi, az integrált szakirodalmi tájékoztatási rendszer megtervezése szempontjából nélkülözhetetlen fő feladatok megoldására koncentrálja:

Rendszerelméleti kutatások és alkalmazásuk a tájékoztatástudományban. Itt a gyakorlati célt úgy jelölhetjük meg, mint a szakirodalmi tájékoztatási rendszer alternatív csehszlovák modelljeinek ki-munkálását. A kutatás elsősorban ahhoz a matematikai modellhez kapcsolódik, amelyet a szakirodalmi tájékoztatásra 1967-1970 folyamán dolgoztak ki.

Az információátvitel és -válogatás nyelvészeti-szemantikai problémáinak megoldása. E téren ugyancsak a korábbi eredményekhez kívánunk kapcsolódni, különös tekintettel egyrészt a szelektív nyelvek kialakításának és szintaxisának, másrészt a szabad szövegek, az ún. "free text searches" feltárásának és keresésének problematikájára. Különösen az utóbbi kérdés válik hovatovább nagy jelentőségűvé, mint-hogy külföldön /az USA-ban és Angliában/ a szabad szövegekből való válogatást néhány nagy szakirodalmi tájékoztatási rendszer már üzemszerűen használja. Ezenkívül az egyes rendszerek szemantikai zaja mérésének kérdését is kellő figyelemben kell részesíteni, mert ez az adott rendszerek hatékonyságát meghatározó legfőbb paraméter.

A szakirodalmi információk áramlásával kapcsolatos törvényszerűségek kutatása. A jelenlegi ötéves terven belül a formális és nem formális csatornák vizsgálatára, továbbá az informatikának, mint tudományágnak és alkalmazott ismeretkörnek határozottabb megalapozására kerül sor.

A csehszlovák tájékoztatási rendszerben - grafikus módszerrel - pályatükör kutatást végeznek. E kutatásnak meg kell határoznia a szakirodalmi tájékoztatók pályatükrét a kibernetizált kommunikálás korában.

Tovább kell törekedni az informatikai terminológia elmélyítésére, nemzeti és nemzetközi méretekben való egységesítésére.

Az informatikai kutatások további sarkalatos kérdése a csehszlovák szakirodalmi tájékoztatási rendszer kibernetizálása és automatizálása. A megoldásnak arra az alapkövetelményre kell tekintettel lennie, hogy az országos szintű integrálás előfeltétele a kibernetikai, telekommunikációs és reprográfiai technika bevezetése. Mindenekelőtt meg kell oldani a szakirodalmi tájékoztatási rendszer valamennyi alrendszerére számára egy univerzális, építőköcska rendszerű és flexibilis software kidolgozását, a központi tájékoztatási intézmények technikai és építészeti felszereltség integrált használatát és tipizálni kell a rendszer egyes összetevőinek reprográfiai felszerelését. Jelenleg Csehszlovákiában az általános software alapjai máris rendelkezésre állnak. Ekként kell ui. értékelnünk az ASTI-programok gyűjteményét, amely alkalmas a tájékoztatási és könyvtári kommunikációs folyamatok automatizálására, és amelyet az egyes információs munkahelyek a rendelkezésükre álló számítógép típusára való tekintet nélkül vehetnek fokozatosan át, minthogy az ASTI a be- és a kimenetek tekintetében jelentős mértékű szabadságot biztosít, illetve - az információs dokumentumok fajtájára való tekintet nélkül - lehetővé teszi az adatok átalakítását az egyik rendszerben használatos formáról a másikra.

Távlatilag a rendszer csupán harmadik generációs, közvetlenül hozzáférhető memóriával rendelkező, valós idejű és az off-line, valamint az on-line üzemmódot egyaránt biztosító számítógépekkel fog működni.

Annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy a rendszeren belül, valamint kapcsolódva a moszkvai MCNTI rendszeréhez, illetve az UNISIST-hez és más rendszerekhez, gépileg olvasható formában mágnesszalagokon legyenek cserélhetők az információk, meglehetősen bonyolult kutatási feladatként jelentkezik. A kutatást azonban ez a továbbintegrálódási kénszer elkerülhetetlenné teszi.

E problematika fontosságát és aktualitását az a tény is hangsúlyozza, hogy egyes európai országokban és az USA-ban máris nemzetközi társulás jött létre a mágnesszalagos szolgáltatások felhasználóinak részvételével. Csehszlovákia arra készül, hogy belépjen ebbe a társulásba.

2. tematikai csoport: Az állami tájékoztatási politika technikai-szervezeti és tervezési feladatai

A feladatok e csoportja azt a törekvést fejezi ki, hogy a kutatások mellett már a mostani tervidőszakban meginduljon a szakirodalmi tájékoztatás integrált rendszerének kiépítése. A szóban forgó feladatok végrehajtásaként kialakulnak az integrált rendszer műszaki, szervezeti és jogszabályi alapjai. 1972 folyamán várhatóan megszületik az információs munkahelyek és a könyvtárak vonatkozásában az az egységes törvénytervezet, amely egyfelől tekintettel lesz a közművelődési könyvtárak sajátosságaira, másfelől azonban a tájékoztatási munkahelyek - köztük a tudományos és szakkönyvtárak - sajátosságaira is. Különleges figyelmet fordítanak e munkálatok során a Szlovák Szocialista Köztársaság területén működő szakirodalmi tájékoztatási alrendszer kiépítésének problematikájára. A rendszer realizálása nem lesz egyszerű adminisztratív tény, hanem - népgazdasági fontosságuk szerinti sorrendben - a központi, ágazati és szakmai alrendszerek fokozatos kiépítése, illetve a kutatási, műszaki és szervezeti feltételek fokozatos megteremtése.

A mostani ötéves terv során a csehszlovák ipar következő ágazataiban kell megtervezni az alrendszereket: faipar, bányászat, kohászat, vegyészet, konfekcióipar, bőripar, poligráfia, gépipar, textilipar. E feladat keretében valamennyi ipari tárcánál megvalósítják a komplex tájékoztatási rendszert. A tervezetnek mindenütt egységes tájékoztatási metodikát kell biztosítania, beleértve az ipar területén folyó publikációs tevékenység koordinálását is.

Önálló tervezetként kell kidolgozni, majd folyamatosan vezetni kell műszaki-gazdasági jegyzékeket az egyes ipari ágazatok üzemeiről, valamint a termékekről. E feladatba bele kell érteni az illetékes adatbankok kialakítását is.

A továbbiakban realizálják az integrált alrendszereket a közlekedés, a mező- és erdőgazdaság, az élelmiszeripar és a nukleáris technika területén. Előkészületben van a közegészségügy alrendszerének a tervezete is.

Valamennyi tervezet mély rendszerelméleti elemzésre, modellezésre fog támaszkodni. Az információk gyűjtésében és továbbításában a technológia egységesedik. E célból az UVTEI rendszerfejlesztési osztályán adatbank létesül. Ez fontos eszköze lesz az integrált rendszer irányításának. Az ehhez szükséges kb. kétmillió statisztikai és tárgyi adat összegyűjtése a legközelebbi időben fejeződik be. Az adatok interpretálásával és statisztikai feldolgozási formáival kapcsolatos tervezet már készen áll, és ugyancsak elkészültek a számítógépes feldolgozásukhoz szükséges programok is. Annak fontosságát, hogy a moszkvai MCNTI-vel e téren a lehető legszorosabban kooperálni kell, talán nem is szükséges hangsúlyozni.

3. tematikai csoport: A szakirodalmi tájékoztató munkatársak szakképzése és az információs szolgáltatások felhasználóinak oktatása

Az állami tájékoztatási politika programja megvalósításának egyik kulcskérdése, hogy időben rendelkezésre álljanak azok a szakirodalmi tájékoztató munkatársak, akikkel az integrált rendszer igényes kutatási és operatív feladatait meg lehet oldani.

E feladat fő felelőse a két egyetem, a prágai Károly Egyetem és a pozsonyi Komenský Egyetem Könyvtártudományi és Tudományos Tájékoztatási tanszéke. A tantervekben minőségi változásokat kell végrehajtani s a rendszer 1976-1980 között tervezett szükségleteinek /kb. 7000 munkatárs/ megfelelő mennyiségű hallgatót kell beiskolázni. A reform alátámasztására valamennyi fejlett ország 1967-1970 közötti képzési gyakorlatáról összehasonlító tanulmány készült. Jelenleg az új programok és tantervek befejezés előtt állnak. Ezek a következő alapelvekből indulnak ki:

a szakirodalmi tájékoztatás, mint foglalkozási ág több szakembertípust foglal magába;

ebből az következik, hogy a szakirodalmi tájékoztatás ellátására való felkészítéshez a felsőfoku, a középiskolai és az iskolán kívüli oktatási programok egész rendszerének kialakítása szükséges;

az oktatásnak, tekintettel a végzettek szociális mobilitásának elkerülhetetlen voltára, az egyes tudományágakban és műszaki ágazatokban meghatározott mértékű szakosodással kell számolnia.

A képzési reformtervezet a studiumok kialakításánál 4 alapvető összetevőt vesz figyelembe:

1. a közös felsőoktatási alaptárgyak;
2. az informatikai mag;
3. a nyelvtanulás;
4. valamilyen más szakon folytatott studium.

Az említett, építőköcska-szerűen kialakított tanulmányi blokkok két alapvető hivatás-irányzat szerint differenciálódnak:

a/ kulturális-nevelési /közművelődési könyvtárak/;

b/ tudományos-műszaki /szakirodalmi tájékoztatási intézmények, tudományos és szakkönyvtárak/.

A tervezet más felsőfoku tanintézményekben végzetek posztgraduális képzésével is számol, valamint mérlegeli azt a lehetőséget, hogy a studiumokat nem lenne-e célszerű többszakossá tenni /tájékoztatástudomány + más tudományág vagy műszaki ágazat/.

A szakképzés messzemenő reformját fokozatosan, a jelenlegi öt-éves terv folyamán kell megvalósítani.

A felhasználók oktatásának szisztematikusnak kell lennie, azaz el kell érni, hogy az iskolák, a tudományos és műszaki intézetek valamennyi típusában felkészítsék a felhasználókat a szellemi munka hatékonyságának növelése érdekében a korszerű tájékoztatási módszerekre. Ez a mozzanat abban a pillanatban óriási jelentőségűvé válik, amint a felhasználók számítógépes szakirodalmi tájékoztatási rendszerekkel és szolgáltatásokkal találkoznak. Ha az új technikát nem ismerik, s a felhasználók lélektanilag előkészítetlenek, akkor gyakran a tudósok és a műszakiak elvetik ezt a szolgáltatást.

4. tematikai csoport: Az integrált szakirodalmi tájékoztatási rendszer szükségleteinek megfelelő sokszorosító és reprográfiai eszközök kifejlesztése

E csoportban számos olyan feladat van, amelynek megoldása a különböző sokszorosító és reprográfiai eszközök gyorsabb kifejlesztését, gyártását és bevezetését hivatott elősegíteni. Az integrált rendszerek meghatározott szintjein egységesített technológiájú gépsorokra van szükség. Az információs intézmények, illetve az állami műszaki politika programjának gondozói ebben a vonatkozásban megrendelőként lépnek fel a hazai és a külföldi üzemeknél, megjelölve a sokszorosító, a mikrofilm- és reprográfiai technikával szemben azokat a követelményeket, amelyeket ki kell elégíteniük a tájékoztatási rendszer egyes szintjein. Ezért a szükségletek és a belőlük levezethető paraméterek kutatását a tájékoztatástudományi szakemberek saját profiljukban végzik el, de eközben szoros kooperációt építenek ki a hazai, esetleg a külföldi, főként a KGST-országokban működő gyártó cégekkel.

Az 1971-1975 közötti ötéves tervben az alábbi eszközök kutatása fejeződik be, illetve az alábbiak gyártása fog megindulni:

termografikus másolóberendezések;

szeszes sokszorosítók;

elektrosztatikus másolóberendezések;

elektrosztatikus berendezések a mikrofilmekről történő reprodukálásra;

mikrofilm-leolvasók;

mikrofilmeknek hordozó közegekre montírozását végző készülékek;

35 mm-es másoló-készülékek;

termografikus másoló anyagok;

a diazopapírok új sorozatai;

diazofilmek és diazofóliák.

A mikrofilmező gépsorok kiegészítését a KGST-országokban gyártott berendezések cseréje keretében szeretnék megoldani. A gyártás tervezett volumenének nemcsak a csehszlovák szükségleteket kell kielégítenie, hanem a kivittelt is biztosítania kell.

ZÁRSÓ

A csehszlovák állami tájékoztatási politika koncepciójának ez a rövid ismertetése azt kívánta érzékeltetni, hogy az állami és a politikai szervek milyen progresszív álláspontot foglalnak el a tájékoztatás színvonalának emelésével kapcsolatban, illetve hogy ennek érdekében lehetővé tették egy országos, fokozatosan integrálódó, jelentős mértékben automatizált szakirodalmi tájékoztatási rendszer kiépítésének megkezdését, a továbbiakban pedig e rendszer rákapcsolását a népgazdaság számára fontos egyéb kommunikációs körökre, nevezetesen a szociális-gazdasági és tervinformációkra.

A további cél az volt, hogy az ismertetés felhívja a figyelmet egy ilyen messzeható, bonyolult és költséges tervezet alapos elméleti és szervezeti előkészítésének fontosságára, illetve néhány olyan feladatcsoportra, amelynek megoldását a szakirodalmi tájékoztatási rendszer tervezője nem kerülheti el.

A jelenlegi világhelyzet parancsa: területünkön meg kell gyorsítani az átmenetet a nemzeti koncepcióktól a szakirodalmi tájékoztatás hatékony átviteli rendszereinek nemzetek fölötti koncepcióihoz.

ofo

MERTA, A.: Conception of the governmental information policy in Czechoslovakia

In Czechoslovakia scientific and technical information has increasingly become part of the general leadership the government exercises. The development of this type of information into an up-to-date system was based on extensive research work in 1967-70. This research project was one complex task included in the national research plan, and has produced significant results in such fields as theoretical informatics, system and specialization of special and research libraries, information handling, mechanized information systems and the related problems of professional manpower.

All this made it possible to start building up a national integrated scientific and technical information system between 1971

and 1975. In this context, further researches and operative measures to be taken are included in the five-year program of the state information policy. Showing the high rank of this program is the fact that it is one of the eighteen major programs of the state plan, determining the country's technological development.

The program is divided into four thematic groups: theoretical investigations; tasks relative to organization and planning; professional training; development of multiplication and reprography techniques.

The nation-wide, integrated, and considerably automated systems of information is required to be built up so that it might be fitted into the information system of the individual COMECON countries, as well as into other international information systems and services /e.g. UNISIST/.

The program, furthermore, starts integrating this type of information into other fields of communication, primarily into social, economic and planning information.

MEPETA, A. : Концепция государственной информационной политики в области научно-технического развития в Чехословакии

В Чехословакии научно-техническая информация становится все более неотделимой частью государственного управления. Совершенствование системы научно-технической информации было основано на исследованиях, проведенных в 1967-1970 годы. Это исследование было одной из комплексных задач государственного плана исследований, и привело к значительным результатам в области теоретической информатики, системы и специализации научных и специальных библиотек, упорядочения и обработки информации, механизированных информационных систем и в области деятельности информационных специалистов.

Все это дало возможность приступить в 1971-75 годы к созданию государственной интегрированной системы научной и технической информации. Дальнейшие исследования, связанные с этим и оперативные директивы содержатся в пятилетней программе Государственной информационной политики. О важности программы свидетельствует факт, что она стала частью государственного плана, состоящего из 18 программ, определяющих техническое развитие страны.

Программа имеет четыре тематических группы: теоретические исследования, технические, организационные и планировочные задачи, образование специалистов, развитие техники размножения и репродукции.

Стремится создать государственную, интегрированную и в значительной мере автоматизированную систему научной и технической информации таким образом, чтобы возможно было присоединять ее к системам информации стран-СЭВ-а и к другим международным информационным системам и обслуживаниям (напр. ЮНИСИСТ).

Кроме этого программа направляется и на интегрирование научной и технической информации с другими коммуникационными сферами, прежде всего с информацией социально-экономического и планового характера.

=
=
=

MERTA, A.: Konzeption der staatlichen Informationspolitik in der Tschechoslowakei

Die fachliterarische Information wird in der Tschechoslowakei immer mehr zu einem integranten Teil der staatlichen Leitung. Die Modernisierung des fachliterarischen Informationssystems erfolgte aufgrund der zwischen 1967-1970 durchgeführten grossangelegten Ermittlung. Diese Ermittlung bildete einen Teil des staatlichen Forschungsprojekts und führte zu bedeutenden Resultaten auf den Gebieten der theoretischen Informatik, des Systems und der Spezialisierung der wissenschaftlichen und Fachbibliotheken, der Informationsordnung und Erschliessung, der mechanisierten Informationssysteme und der Ausbildung von Informationsfachleuten.

Alle diese Errungenschaften haben es ermöglicht den Ausbau des staatlichen, integrierten, fachliterarischen Informationssystems in der Periode 1971-1975 in Gang zu setzen. Die damit verbundenen weiteren Forschungen und praktischen Verfügungen sind in dem fünfjahresprogramm der staatlichen Informationspolitik enthalten. Die Bedeutung des Programms kommt auch darin zum Ausdruck, dass es in die Reihe der 18 Hauptprogramme aufgenommen wurde die als Teile des umfassenden Staatsprojekts die technische Entwicklung des Landes auf lange Sicht bestimmen.

Das Programm hat vier thematische Gruppen: theoretische Forschungen, technische, organisatorische und Projektierungsaufgaben, Fachbildung, Entwicklung der Vervielfältigungs- und der reprographischen Technik. Man wünscht das nationale integrierte und in einem bedeutenden Masse automatisierte System der fachliterarischen Information derart auszubauen, dass es sowohl den Informationssystemen der

RGW-Länder als auch anderen internationalen /z.B. UNISIST/ Informationssystemen und Dienstleistungen angepasst werden kann.

Das Programm setzt ausserdem auch Integration der fachliterarischen Information mit anderen Kommunikationsgebieten vor allem im sozialen wirtschaftlichen und im Bereich der Planungsinformationen in Gang.

.oOo.

Rövidesen megjelenik a TTEGY sorozat 17. számuként

Augustin Merta:

**A SZAKMAI INFORMÁCIÓCSERE TÁRSADALMI
VONATKOZÁSAI**

c. tanulmány, amely részletesen foglalkozik az információáramlás társadalmi szükségességével, az egyes emberek, formális és nem formális csoportok szerepével, az áramlás formális és nem formális útjaival, módjaival, lehetséges szervezeteivel és szervezésével.

A kifejtett következtetések, összefoglalások, munkahipotézisek alapja — a szakirodalom és a szerző személyes tapasztalatain kívül — egy, a gyakorlatban is lefolytatott, az információcsere társadalmi, pszichológiai, szociológiai oldalát feltárni szándékozó, a tanulmányban részletesen ismertetett felmérés.

Irányára: 40.—Ft.

Előfizethető:

**ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR
ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT**

Kereskedelmi Igazgatósága

Budapest, 8.

Pf. 12.

A Tudományos Tájékoztatás Elmélete és Gyakorlata c. sorozatban jelenik meg

AZ INFORMATIKA EGYES ELVI KÉRDÉSEI /Cikkgyűjtemény/.

Cikkgyűjteményünk elsősorban magyar szerzők, valamint külföldi szerzők Magyarországon publikált vagy magyar szerzőkkel egyidőben benyújtott cikkei, illetve előadásai tükrében tájékoztatja az informatika iránt érdeklődőket e diszciplína tárgyának, a tudományok rendszerében elfoglalt helyének, határterületeivel fennálló viszonyának, terminológiájának állásáról. A közreadott cikkek - különösen irodalmi hivatkozásaikkal együtt - alkalmasak arra, hogy megismertessenek az e témák területén jelenleg uralkodó irányzatokkal és főbb ellentmondásokkal. Az összeállítók arra törekedtek, hogy a cikkgyűjtemény mind az információs munkakörben jelenleg működő szakembereknek, mind a tájékoztatási tevékenységre felkészülőknél elvi alapismereteket nyújtson. Tanulmányozása minden bizonnyal hasznára válik a bármely területen - tehát nemcsak a tudományos tájékoztatás műszaki-gazdasági témában szakirodalmi forrásokból végzett tájékoztatás területén - információk kérdésekkel foglalkozóknak.

Végül felsoroljuk azoknak a hazai és külföldi tájékoztatási szakembereknek a nevét, akiknek a tanulmánya a gyűjteményes kötetben megjelenik:

CSERNÜJ, A.I.
GILJAREVSZKIJ, R.Sz.
Dr.GYÖRE Pál,
MERTA, A.
Dr.POLZOVICS Iván,
Dr.SZENTMIHÁLYI János,
SZEPESVÁRY Tamás,
VAJDA Erik,
VICENTINI, A.I.A.

A kiadvány irányára: 40 Ft.

Megrendelhető:

ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR
ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Kereskedelmi Igazgatóság
Budapest, 8. Postafiók 12.